

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

15 юни 1994 година*

Обжалване – конкуренция – решение на Комисията - недействителност

По дело С-137/92 Р

Комисията на Европейските общности, за която се явява г-н С. Timmermans, заместник генерален директор на правната служба, г-н J. Amphoux, главен юридически съветник, г-н G. Marengo и г-н G. zur Hausen, юридически съветници, г-н J. Cuttall и г-н В. J. Drijber от правната служба, явяващи се в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург при адв. G. Kremlis, от правната служба, Wagner Centre, Kirchberg,

жалбоподател,

обжалване на решение, постановено от Първоинстанционния съд на Европейските общности на 27 февруари 1992 г. по съединени дела Т-79/89, Т-84/89, Т-85/89, Т-86/89, Т-89/89, Т-91/89, Т-92/89, Т-94/89, Т-96/89, Т-98/89, Т-102/89 и Т-104/89 (Recueil, стр. II-315), за отмяна на това решение и връщане на делата обратно в Първоинстанционния съд, така че той да може да отсъди по другите искания, повдигнати от жалбоподателите, които не са разгледани в решението,

като другите страни по делото са:

BASF AG, с регистрирано седалище в Ludwigshafen (Федерална република Германия), да което се явява адв. F. Hermanns, Rechtsanwalt, Düsseldorf, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. Loesch & Wolter, 11 Rue Goethe,

Limburgse Vinyl Maatschappij NV (LVM), с регистрирано седалище в Tessenderlo (Белгия), за което се явява адв. I.G.F. Cath, от адвокатската колегия на Хага, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. L.H. Dupong, 14 A Rue des Bains,

DSM NV и DSM Kunststoffen BV, с регистрирано седалище в Heerlen (Нидерландия), за което се явява адв. I.G.F. Cath, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. L.H. Dupong, 14 A Rue des Bains,

Hüls AG, с регистрирано седалище в Marl (Федерална република Германия), за което се явява адв. H. Herrmann, Rechtsanwalt, Köln, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. Loesch & Wolter, 11 Rue Goethe,

Elf Atochem SA, formerly Atochem SA, с регистрирано седалище в Puteaux (Франция), за което се явява адв. X. de Roux и адв. Ch.-H. Léger от Парижката адвокатска колегия, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. Hoss & Elvinger, 15 Côte d'Eich,

Société Artésienne de Vinyle SA, с регистрирано седалище в Париж, за което се явява адв. B. Van de Walle de Ghelcke, от Брюкселската адвокатска колегия, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. Loesch & Wolter, 11 Rue Goethe,

* Езици на производството: нидерландски, английски, френски, немски и италиански.

Wacker Chemie GmbH, с регистрирано седалище в Munich (Федерална република Германия), за което се явява адв. Н. Hellmann, Rechtsanwalt, Cologne, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. Loesch & Wolter, 11 Rue Goethe,

Enichem SpA, с регистрирано седалище в Милано (Италия), за което се явява адв. М. Siragusa, от адвокатската колегия на Рим, и адв. G. Scassellati Sforzolini, от адвокатската колегия на Bologne, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. Arendt & Medernach, 4 Avenue Marie-Thérèse,

Hoechst AG, с регистрирано седалище във Frankfurt am Main (Федерална република Германия), за което се явява адв. Н. Hellmann, Rechtsanwalt, Köln, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. Loesch & Wolter, 11 Rue Goethe,

Imperial Chemical Industries PLC (ICI), с регистрирано седалище в Лондон, за което се явява адв. D.A.J. Vaughan, QC, и адв. D.W.K. Anderson, Barrister и г-н V.O. White и г-н R.J. Coles, solicitor, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. L.H. Dupong, 14a Rue des Bains,

Shell International Chemical Company Ltd, с регистрирано седалище в Лондон, за което се явява г-н К.В. Parker, QC, и г-н J.W. Osborne, solicitor, Лондон, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. J. Hoss, 15 Côte d' Eich,

Montedison SpA, с регистрирано седалище в Милано (Италия), за което се явява адв. G. Aghina и адв. G. Celona, от адвокатската колегия на Милано, и от адв. P.A.M. Ferrari от адвокатската колегия на Рим, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на адв. G. Margue, 20 Rue Philippe II,

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н G.F. Mancini (докладчик), г-н J.C. Moitinho de Almeida, г-н M. Diez de Velasco и г-н D.A.O. Edward (председатели на състав), г-н С.N. Kakouris, г-н R. Joliet, г-н F.A. Schockweiler, г-н G.C. Rodríguez Iglesias, г-н F. Grévisse, г-н M. Zuleeg, г-н P.J.G. Kapteyn и г-н J.L. Murray, съдии,

генерален адвокат: г-н W. Van Gerven,

секретар: г-жа D. Louterman-Hubeau, главен администратор,

като взе предвид доклада за съдебното заседание,

след като изслуша устните изявления на страните по време на съдебното заседание на 17 март 1993 г., по време на което Enichem SpA беше представлявано от адв. М. Siragusa и адв. F. Moretti, от адвокатската колегия на Bologne,

след като изслуша становището на генералния адвокат по време на съдебното заседание на 29 юни 1993 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С искова молба, постъпила в секретариата на Съда на Европейските общности на 29 април 1992 г., Комисията на Европейските общности е обжалвала по член 49 от Статута на Съда на ЕИО решението от 27 февруари 1992 г. по съединени дела BASF AG и др./Комисия (T-79/89, T-84/89, T-85/89, T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 и T-104/89, Recueil, стр. II-315), в което Първоинстанционният съд е обявил недействителността на мярката, наречена „Решение 89/190/ЕИО на Комисията от 21 декември 1988 г. относно производство по член 85 от Договора за ЕИО (IV 31.865, PVC)”, за която ищците са били уведомени и е публикувана в *Официален вестник на Европейските общности* L 74 от 17 март 1989 г. (стр. 1), и е отхвърлил като недопустими исковете за отмяна на това решение, заведени пред него.

Факти и ход на процедурата пред Първоинстанционния съд

2. От решението на Първоинстанционния съд е видно, че предприятията ответници, действащи в поливинилхлоридния („PVC”) сектор, са поискали отмяната на Решение 89/190, с което Комисията е установила, че те са нарушили член 85 от Договора, като са участвали в споразумение и/или съгласувана практика. Според това решение, производителите, които доставят PVC на общия пазар, са провеждали периодични срещи за определяне на „планирани цени” и „планирани квоти”, планиране на съгласувани инициативи за повишаване на цените и наблюдение на изпълнението на тези окончателни споразумения (член 1). Тези предприятия са получили указания да прекратят установените нарушения, да се въздържат в бъдеще от въпросните практики (член 2) и да платят индивидуални глоби (член 3).

3. Тъй като ищците са оспорили процедурата за приемане и уведомяване на решението на няколко основания, Първоинстанционният съд е предприел подробни подготвителни проучвания, като е разпоредил на Комисията като първа стъпка да представи протокола от заседанието на членовете на Комисията на 21 декември 1988 г. и текста на решението, както е бил приет на тази дата.

4. След като Комисията е представила страници 41 – 43 от този протокол и три проекторешения на английски, френски и немски от 14 декември 1988 г., Първоинстанционният съд е изслушал доводите по тези документи и е разпоредил на Комисията да представи заверено копие на оригинала на оспорваното решение, както е било прието на 21 декември 1988 г. и удостоверено в съответствие с Процедурния правилник на Комисията на всеки един от езиците, на които решението е било прието.

5. След това Комисията е представила следните документи, заверени от нейния генерален секретар като копия, верни с оригиналите си:

- страници 41 - 43 от протокола на заседанието на Комисията на 21 декември 1988 г., COM (88) PV 945;

- заглавната страница на този протокол, носеща подписа на председателя и генералния секретар на Комисията;

- проекторешение от 14 декември 1988 г., на английски, френски и немски език;

- документ, озаглавен „Изменения, които трябва да бъдат включени в точка 27-PVC, в точка 34-LDPE”, което е било приложено към протокола от специалното заседание на Chefs de Cabinet от 19 декември 1988 г. и упоменато в протокола от заседанието на Комисията.

6. Според удостоверението, изготвено от генералния секретар на Комисията, и писмото, придружаващо тези документи, подписано от единия от представителите, които са се явили за Комисията пред Първоинстанционния съд, текстът на решението, прието на 21 декември 1988 г., може да бъде намерено във всичките тези документи, разглеждани заедно.

7. Проверката на представените документи и направените становища във връзка с тях е позволила на Първоинстанционния съд да установи редица факти и да извлече правните последици, описани по-долу.

Решение на Първоинстанционния съд

Нарушение на принципа, че една мярка не може да бъде изменяна, след като е била приета

8. Първо Първоинстанционният съд е установил (в параграфи 39 - 49 от решението), че:

а) решението, прието на немски език, съдържа несъответствия с решението, прието на английски и френски език, и с решението, както то е нотифицирано и публикувано;

б) в решенията, нотифицирани и публикувани в *Официален вестник на Европейските общности*, един параграф, който не се появява в проекторешенията, приети от колегията от комисари, е бил добавен към параграф 27 от мотивите в английската, френската и немската версия;

в) в действителния диспозитив от мерките, така, както те са нотифицирани и публикувани, е изчезнало позоваването, посочващо, че Société Artésienne de Vinyle SA принадлежи на Entreprise Chimique et Minière Group („EMC Group”), което позоваване се появява в проектите, приети от колегията на 21 декември 1988 г.

9. От факта, че всички тези промени са били направени след 21 декември 1988 г. от лица, които очевидно не са комисари, Първоинстанционният съд, като се е позовал на решението на Съда на Европейските общности от 23 февруари 1988 г. по дело, Обединено кралство/Съвет („бройлери”) (131/86, Recueil, стр. 905), е стигнал до заключение, че е налице нарушение на принципа на непроменимост на административните мерки. Според този принцип, след като една мярка е била приета от компетентния орган в съответствие с предвидената процедура, не могат да се правят изменения, различни от поправки в правописа или граматиката, освен в съответствие със същата процедура. Ако това не е спазено, измененията следва да бъдат разглеждани като нередовни и не е нужно да се оценява техния обхват, значимост или предмет (параграфи 40, 42, 47 и 49).

Липса на компетентност ratione materiae и ratione temporis на комисаря, отговарящ за конкуренцията

10. На второ място, Съдът е установил, че Комисията е приела само английската, немската и френската версия на оспорваното решение, като е оставила комисаря, отговарящ в този момент за конкуренцията, г-н Sutherland, да приеме текста на решението на другите официални езици на Общността.

11. Съдът е постановил, че тъй като въпросното решение е такова, което е адресирано до редица юридически лица, спрямо които трябва да се използват различни езици, член 3 от Регламент № 1 на Съвета от 15 април 1958 г. относно определяне на езиците, които трябва да се използват от Европейската икономическа общност (ОВ 1958 г., 17, стр. 385) и член 12, параграф 1 от Процедурния правилник на Комисията от 9 януари 1963 г. (ОВ 1963 г., 17, стр. 181, наричан по-долу „Процедурен правилник“), разглеждани заедно, показват, че колегията от комисари трябва да приеме мярката на всички езици, които са задължителни. Първата от тези разпоредби предвижда: „Документи, които институцията... изпраща на... лице, попадащо под юрисдикцията на държава-членка, се изготвят на езика на тази държава“. Втората разпоредба предвижда: „Актове, приети от Комисията по време на заседание или чрез писмена процедура, се удостоверяват на езика или езиците, на които те са задължителни, с подписите на председателя и на изпълнителния секретар“. Следователно в настоящия случай решението е следвало да бъде прието от комисарите също така на нидерландски и италиански, тъй като г-н Sutherland явно не е бил компетентен *ratione materiae* да направи това (параграфи 54, 55 и 60).

12. Съдът е постановил, че Комисията не може, за да докаже, че г-н Sutherland е притежавал нужната компетентност, да се позовава на член 27 от неговия Процедурен правилник, изменен с Решение 75/461/Евратом, ЕОВС, ЕИО на Комисията от 23 юли 1975 г. (ОВ L 199, стр. 43), който гласи: „При пълно спазване на принципа на колективната отговорност, Комисията може да оправомощи своите членове да приемат, от нейно име и под неин контрол, ясно определени мерки на управление или администриране“. Съдът е установил (в параграф 59): „Решение, което установява нарушение на член 85 от Договора, издава разпореждане на редица предприятия, налага им големи глоби и е пряко изпълнимо за тези цели, явно засяга правата и задълженията и имуществото на тези предприятия. Не може да бъде разглеждан като просто мярка на управление или администриране случаят, когато приемането попада в правомощията на отделен член на Комисията, тъй като това пряко противоречи на принципа на колективната отговорност, изрично посочен в член 27“.

13. Съдът също така е установил, че в края на решението, както то е било нотифицирано, е било напечатано изявлението „За Комисията, Peter Sutherland, член на Комисията“. Съдът е приел, че макар и комисарят, отговарящ за конкуренцията, да не може сам да приеме автентични езикови версии на решение в изпълнение на член 85, параграф 1 от Договора, той е компетентен за целите на нотифицирането на адресатите да подписва копия от решението, прието от колегията от комисари (параграф 61).

14. Независимо от това, в настоящия случай е било установено, че преди дата в периода между 16 януари 1989 г. и 31 януари 1989 г. не е имало текст, готов за нотифициране и публикуване, докато мандатът на г-н Sutherland е изтекъл на 5 януари 1989 г. Следователно, г-н Sutherland не е бил компетентен *ratione temporis* да подпише мерките, нотифицирани на ишците (параграфи 61 - 63).

Нищожност на въпросната мярка

15. На този етап от мотивирането, Първоинстанционният съд е постановил (в параграф 65), че „различните недостатъци, установени в мярката и изложени по-горе, а именно: измененията в мотивите и диспозитива на мярката, направени след приемането Ж от Комисията според изложеното в протокола от заседание № 945, и липсата на компетентност на органа, издаващ мярката, следва да доведе до отмяна на оспорваното решение на основата на липса на правомощия и нарушение на съществени процедурни изисквания”. Съдът обаче е преценил, че „преди мярката да бъде отменена, следва да бъде разгледано последното искане, представено от ищците относно недействителност на мярката. Ако това искане е основателно, исковете следва да бъдат отхвърлени като недопустими (Решение на Съда от 10 декември 1957 г. по съединени дела Société des usines à tubes de la Sarre/Върховен орган, 1/57 и 14/57, Recueil, стр. 201)”.

16. След като е посочил (в параграф 68), че „съдиите на Общността, водени от принципите, произтичащи от националните правни системи, обявяват недействителност на мярка, която е опорочена от особено сериозни и очевидни дефекти”, и че такова искане, представляващо въпрос от обществен интерес, „може да бъде повдигано от страните по всяко време на производството и следва да бъде повдигнато от Съда по негова собствена инициатива”, Съдът е установил (в параграф 70), че в настоящия случай Комисията е била принудена да признае, че тя не е била в състояние да представи копия на оригиналните мерки в заверена форма в съответствие с нейния Процедурен правилник, член 12 от който освен че предвижда заверяване на актовете, в параграф 2 предвижда, че текстовете на такива актове „трябва да бъдат приложени към протокола, в който тяхното приемане е регистрирано”.

17. Съдът продължава изложението с това, че „процедурата за заверяване на мерките, предвидена в тази разпоредба от Процедурния правилник на Комисията, който черпи своето правно основание пряко от членове 15 и 16 на Договора за сливане от 8 април 1965 г., които в допълнение към това предвиждат, че правилата трябва да бъдат публикувани, представлява съществен фактор, допринасящ за правната сигурност и стабилност на правоотношенията в законодателната система на Общността. Само тази процедура може да гарантира, че мерките, издадени от институцията, са били приети от компетентен орган в съответствие с процедурните правила, предвидени в Договора и разпоредбите, приети в неговото прилагане, в частност на изискването за мотивиране, изложено в член 190 от Договора. Чрез гарантирането на неизменимостта на приета мярка, която може да бъде изменена или отменена само в съответствие с тези изисквания, тя позволява на субектите на правото, било то физически или юридически лица, държави-членки или други институции на Общността, да знаят със сигурност и във всеки даден момент точния обхват на техните права и техните задължения, както и мотивите, които са накарали Комисията да приеме решение по отношение на тях” (параграф 72).

18. Съдът е посочил, че „всички тези строги формални изисквания, регулиращи изготвянето, приемането и заверяването на мерките, са необходими с цел гарантиране на стабилността на правния ред и правната сигурност по отношение на тези, за които се отнасят мерките, приети от институциите на Общността. Такъв формализъм е крайно необходим за поддържането на правна система, основана на йерархията на правилата. Той гарантира спазването на принципите на законност, правна сигурност и стабилна администрация (Решения на Съда на Европейските общности от 5 декември 1963 г. по

съединени дела Lemmerz-Werke/Върховен орган, 53/63 и 54/63, Recueil, стр. 487, и по съединени дела Usines Émile Henricot/Върховен орган, 23/63, 24/63 и 52/63, Recueil, стр. 439). Всяко нарушение на тези правила би създавало система, която е абсолютно несигурна, при която описанието на лицата, за които се отнасят мерките, приети от институциите; обхватът на техните права и задължения; както и органът, издаващ мерките, биха били известни само приблизително, като по такъв начин биха застрашили упражняването на съдебния преглед” (параграф 76).

19. На последно място, Съдът е постановил, че „в случай на мерки, като тези за налагане на глоба, понятието за изпълнима мярка предполага особена значимост по член 192 от Договора” (параграф 80). След това Съдът е установил, че „тъй като от представените пред него доказателства е видно, че заверяването на мярката в съответствие с член 12, параграф 1 от Процедурния правилник на Комисията е невъзможно, процедурата за потвърждаване на автентичността на мярката, т.е. оригиналната заверена мярка, предвидена в член 192, параграф 2 от Договора, не би могла да бъде изпълнена в настоящия случай” (параграф 81).

20. По начин Съдът е стигнал до заключението, че „когато Съдът нито може да определи с достатъчна сигурност точната дата, от която една мярка може да породи правни последици, а оттам – да бъде включена в правния ред на Общността, нито може да установи в резултат на направените в нея изменения точното съдържание на изложението на мотивите, което тя трябва да съдържа съгласно член 190 от Договора, нито да определи и установи ясно обхвата на задълженията, които тя налага на своите адресати, или описанието на тези адресати, нито да определи със сигурност органа, който е издал окончателната версия, и когато е било установено, че процедурата за заверяване, предвидена в правилата на Общността, е била изцяло пренебрегната и че процедурата, изложена в член 192, параграф 2 от Договора, не може да бъде приложена, такава мярка не може да бъде разглеждана като решение за целите на член 189 от Договора. Такава мярка е опорочена от особено сериозни и явни недостатъци, които я правят правно нищожна” (параграф 96).

21. Вследствие на това Съдът е обявил оспорваното решение за недействително и е отхвърлил исквете като недопустими.

Жалбата на Комисията

22. Комисията заявява в началото, че тя не отрича, че прегледът от страна на Първоинстанционния съд е разкрил известни слабости в процедурата, довела до приемането на PVC решението, които се дължат отчасти на натиска с оглед на времето, когато мандатът на Комисията е изтичал и в частност, напускането на комисаря, отговарящ за конкуренцията, е било предстоящо. Но Комисията не вярва, че решението на Първоинстанционния съд адекватно отразява важността на различните разгледани въпроси. Освен това тя счита, че заключенията, направени от Първоинстанционния съд, които са го мотивирали да обяви мярката за недействителна, са прекомерни и непропорционални на установените недостатъци.

23. Комисията се позовава на четири правни довода в подкрепа на своята жалба.

Първи довод

24. Комисията счита, че обжалваното решение е опорочено от правни грешки и неправилно мотивиране по отношение на прилагането на принципа на неизменимост на административните актове и в частност, на анализа на измененията, направени в оспорваното решение.

25. На първо място, Първоинстанционният съд неправилно е приложил закона, като е постановил, че не е необходимо да се разглежда дали измененията, направени в немската версия на нотифицирането решение са били съществени, и като е постановил, че тези изменения са засегнали законосъобразността на решението като цяло, по отношение на всички ищци.

26. На второ място, Съдът е допуснал грешка по въпроса за мотивите, като е преценил, че параграфът, добавен към точка 27 от решението във всички езикови версии на актовете, както те са били нотифицирани, не е бил одобрен от колегията от комисари и че същественният характер на този параграф е бил безспорен. Той също така неправилно е приложил закона, като е постановил, че е ненужно да се анализира значимостта на този параграф и, второ, че неговото включване е засегнало законосъобразността на решението в неговата цялост.

27. На последно място, Комисията твърди, че Съдът е допуснал грешка по отношение на мотивирането, като е постановил, че премахването от диспозитива на решението, както то е било нотифицирано, на посочването, че Société Artésienne de Vinyle SA принадлежи на EMC Group, е било от такъв характер, че да промени обхвата на решението и от правна гледна точка, като е постановил, че премахването е засегнало законосъобразността на решението като цяло и по отношение на всички ищци.

Втори довод

28. Комисията твърди, че обжалваното решение е опорочено от правна грешка относно изискванията на Договора по отношение на начина на приемане на мерките на Комисията поради това, че Съдът не е приел, че г-н Sutherland е бил компетентен да издаде нидерландската и италианската версии на приетата мярка.

29. Да се изисква от колегията от комисари да приема всички езикови версии, в които мерките са задължителни, според Комисията, е очевидно прекалено строго тълкуване на съответните разпоредби на Договора относно принципа на колегиалността. Известна степен на гъвкавост при нейното функциониране е неизбежна за постигането на разнообразните и широкообхватни задачи, които са Ж възложени. Такава гъвкавост се проявява във факта, че тя може да използва три различни типа процедури: формално приемане по време на заседание, писмена процедура или делегиране на правомощие на компетентния комисар. Съдът на Европейските общности е постановил в частност в своето решение от 23 септември 1986 г. по дело AKZO Chemie/Комисия (5/85, Recueil, стр. 2585), че процедурата на делегиране на правомощие е съвместима с принципа на колегиалността и че следователно нейното използване е законно.

30. Първоинстанционният съд не е взел предвид факта, че във всяко решение следва да се прави разграничение между интелектуалния компонент на принципа, който подчертава колективното намерение и е въпрос, който следва да се реши от колегията, и формалния компонент, който следва задължително и който включва съставянето на текста на решението, неговия превод, финализиране, нотифициране и публикуване –

всичките, които представляват чисто изпълнителни стъпки. Следва да бъде възможно такива стъпки да бъдат предприемани без намесата на колегията и без никакво конкретно делегиране от страна на съответния комисар, без това по какъвто и да е начин да се отрази негативно на правата на засегнатите лица или на процедурните гаранции, с които те се ползват.

Трети довод

31. Третиият довод на Комисията е, че Първоинстанционният съд неправилно е приложил закона по отношение на смисъла и обхвата на член 12 от неговия Процедурен правилник, който се отнася до заверяването на актовете, приети от тази институция.

32. Според Комисията, решението на Първоинстанционния съд отново заема формалистичния подход и неправилно тълкува целта и обхвата на заверяването на актовете в изпълнение на член 12, който при всички положения отдавна е излязъл от употреба. Такава формалност като одобряване и заверяване на протоколите на Комисията, не е съществена за приемането и действителността на актовете, като тяхната функция е изцяло архивна.

33. На последно място, Комисията твърди, че Първоинстанционният съд не е взел предвид буквата и целта на член 192 от Договора за ЕИО, доколкото той е преценил, че съществуването на оригинал на решението е задължително за неговото прилагане. Такъв подход би означавал на практика, че проверката на автентичността на решението, както се споменава в този член, би налагала във всеки отделен случай представянето на оригиналните текстове, докато такава проверка би следвало да бъде чисто формален въпрос, който се прилага към наличието и автентичността на печатите и подписите, приложени към документа от името на Комисията.

Четвърти довод

34. На четвърто място, Комисията твърди, че Първоинстанционният съд е приложил неправилно доктрината за недействителността на акта.

35. Според Комисията, в повечето държави-членки законът признава, че нередовен акт, който е сериозно опорочен, може да бъде разглеждан като непроизвеждащ каквото и да е правно действие, дори и временно, така че без каквато и да е съдебна намеса нито адресатът, нито авторът са длъжни да го спазват. Още повече, установяването, че такъв акт не произвежда правно действие може да бъде извършено извън нормален давностен срок.

36. Независимо от това, Комисията продължава, като има предвид тежестта на тези последици, че не е достатъчно за прилагането на доктрината за недействителността установената нередовност да бъде изключително сериозна, необходимо е тя да бъде очевидна, така че да бъде незабавно различима от всеки. Това не е така в настоящия случай, понеже адресатът на решението не е бил в състояние да знае какви вътрешни процедури са довели до това.

Допустимост на жалбата

37. Всички ответници, с изключение на Shell International Chemical Industries PLC и Montedison SpA, са повдигнали възражение за недопустимост срещу жалбата на основание, че тя е била заведена след изтичане на двумесечния срок, предвиден в член 49 от Статута (ЕИО) на Съда на Европейските общности. Те твърдят, че тъй като решението на Първоинстанционния съд е било връчено на Комисията на 28 февруари 1992 г., жалбата е следвало да бъде подадена най-късно на 28 април 1992 г. в съответствие с член 80, буква б) от Процедурния правилник. Комисията е подала своята жалба в регистъра на Съда на Европейските общности едва на 29 април 1992 г.

38. Според ответниците, Комисията няма право да се позовава на Решението на Съда на Европейските общности относно удължаването на сроковете поради отдалеченост, предвидено в приложение II към неговия Процедурен правилник. Според член 1 от това решение, страни, обичайно пребиваващи във Великото херцогство Люксембург, нямат право на удължаване на процесуалните срокове поради отдалеченост. Тъй като въпросът за седалищата на институциите все още не е бил решен, когато жалбата е била подадена, за обичайно пребиваване на институциите следва да бъде приемано тяхното „временно място на работа”, както е предвидено в член 1 от Решение от 8 април 1965 г. на представителите на правителствата на държавите-членки относно временното местоположение на някои институции и звена на Общността (ОВ, 1967 г., 152, стр. 18), а именно: Люксембург, Брюксел и Страсбург.

39. Според тяхното становище следва, че по време на подаване на жалбата Комисията е обичайно е пребивавала в Люксембург, където тя изпълнява голям брой от своите задачи и има много звена, наемащи значителен брой служители.

40. Следва да бъде отбелязано, че процесуалните срокове отговарят на изискванията за правна сигурност, докато различните удължавания на сроковете, предвидени в Решението за удължаването на сроковете поради отдалеченост, имат за цел да вземат предвид затрудненията, пред които са изправени страните в резултат на факта, че те могат да бъдат значително далеч от седалището на Съда на Европейските общности, и по такъв начин те да бъдат поставени при равни условия. Следователно удължаване на сроковете поради отдалеченост следва да бъде предоставяно според мястото, където страните обичайно са установени и където се вземат решенията, свързани с тяхната дейност.

41. В настоящия случай, следва да бъде отбелязано, че преди приетото с общо съгласие между представителите на правителствата на държавите-членки Решение относно седалищата на институциите и на някои органи и звена на Европейските общности (ОВ 1992 г., С 341, стр. 1) да определи за седалище на Комисията Брюксел, тази институция вече е функционирала там като едно от временните места на работа на институциите. Фактът, че някои от нейните звена са били разположени и продължават да бъдат разположени в Люксембург, е без значение.

42. От изложеното по-горе следва, че при подаване на жалбата Комисията е имала право на два допълнителни дни, както е предвидено в Решението за удължаване на сроковете поради отдалеченост за лица, които обичайно пребивават в Белгия.

43. Тъй като жалбата е била подадена на 29 април 1992 г., а последният ден на допустимия срок, изчислен по този начин, е бил 30 април 1992 г., възражението за

недопустимост поради изтичане на срока, повдигнато от ответниците, следва да бъде отхвърлено.

Основателност на жалбата на Комисията

44. От разглеждането на обжалваното съдебно решение е видно, че при излагането на мотивите Първоинстанционният съд процедира стъпка по стъпка, като стига до заключение, че оспорваното решение следва да бъде обявено за недействително, след като е установил известни нередности, като нарушение на принципа на неизменяемост на мерките и некомпетентност на лицето, установило мярката, които нередности сами по себе си оправдават отмяна на оспорваното решение на основание на липса на компетентност и нарушение на съществени процедурни изисквания.

45. Окончателното установяване на недействителността на решението е било направено след установяване на още една нередност – незаверяване на мярката в съответствие с член 12 от Процедурния правилник на Комисията. Тъй като последиците от такова установяване са по-обширни и с по-голямо значение, отколкото тези при отмяна, която също така е предвидена от Първоинстанционния съд, е уместно преди всичко да се провери четвъртият довод на Комисията, който по-специално се отнася до установяването на недействителността.

46. Комисията твърди, че Съдът неправилно е приложил правото като е прибягнал до твърде крайна санкция, установяване на недействителност, единствено на основата на недостатъци, опорочаващи оспорваното решение, които той е преценил, че са особено сериозни. По такъв начин, той не е взел предвид в мотивите другото съществено изискване на доктрината за недействителността на административните актове, развита в националното право на различните държави-членки, а именно това, че такива нередности следва да бъдат непосредствено очевидни, особено за адресатите на такива актове.

47. Като се позовава на Решението на Съда на Европейските общности от 26 февруари 1987 г. по дело *Consorzio Cooperative d' Abruzzo/Комисия* (15/85, Recueil, стр. 1005), Комисията посочва, че въпросните нередности, ако се предположи, че те могат да бъдат разглеждани като такива, засягат само вътрешната процедура за изготвяне на оспорваното решение, така че адресатите не биха могли да ги установят само от четенето на текста, който надлежно им е бил нотифициран. Заявените нередности следователно не са били достатъчно очевидни, за да бъде разглеждано оспорваното решение като недействително.

48. Следва да бъде отбелязано, че актовете на институциите на Общността по презумпция са законни и съответно произвеждат правните последици дори тогава, когато те са опорочени от нередности, докато те не бъдат отменени или оттеглени.

49. Като изключение от този принцип обаче, актове, които са опорочени от нередност, чиято тежест е толкова очевидна, че не може да бъде толерирана от правния ред на Общността, трябва да бъдат разглеждани като такива, които не произвеждат никакво правно действие, дори и временно, т.е. те трябва да бъдат разглеждани като недействителни. Целта на това изключение е да се поддържа баланс между основните, но понякога противоречащи помежду си изисквания, с които правният ред следва да се съобразява, а именно: стабилността на правоотношенията и спазването на законността.

50. От тежестта на последиците, които следват установяването на недействителността на акт на институция на Общността, е очевидно, че от съображения за правна сигурност такова установяване е запазено за съвсем крайни случаи.

51. В настоящия случай Първоинстанционният съд не е поставил под въпрос това, че по време на заседанието на 21 декември 1988 г., както е видно от съответния протокол, Комисията е решила да приеме диспозитива на решението, изложено в този протокол, независимо от недостатъците, които може да има това решение.

52. Във всеки случай, независимо дали ще бъдат разглеждани поотделно или дори заедно, нередностите на компетентността и формата, установени от Първоинстанционния съд, които се отнасят до процедурата на приемане на решението на Комисията, не са с толкова очевидна тежест, че решението да бъде разглеждано като правно нищожно.

53. Следователно Първоинстанционният съд неправилно е приложил правото, като е установил недействителността на Решение 89/190.

54. Следователно обжалваното решение следва да бъде отменено.

55. Според второто изречение на член 54 от Статута (ЕИО) на Съда на Европейските общности, когато решение на Първоинстанционния съд е отменено, Съдът на Европейските общности може сам да постанови окончателно решение по въпроса, когато състоянието на производството позволява това. Съдът счита, че настоящият случай е такъв.

Искове за отмяна, заведени пред Първоинстанционния съд срещу решението на Комисията

56. В своите искове за отмяна, дружествата ищци повдигат редица доводи, които могат да бъдат обобщени както следва: процедурата, предшестваща съдебния спор, е била опорочена по редица начини; оспорваното решение не е било мотивирано или е било недостатъчно мотивирано; правата на защита не са били спазени; доказателственото основание, прието от Комисията, е било спорно; оспорваното решение противоречи на член 85 от Договора и на общите принципи на правото на Общността; решението е било в нарушение на правилата относно сроковете; то е било опорочено от злоупотреба с власт и наложените глоби са били незаконни.

57. По-специално, в подкрепа на довода, че оспорваното решение не е било мотивирано или е било недостатъчно мотивирано, дружествата ищци са посочили, че мотивите на решението, което им е било нотифицирано тогава, вероятно се различават по няколко точки, някои от които съществени, от решението, което е било прието от комисарите по време на заседанието им на 21 декември 1988 г. Тяхното мнение се е основавало, *inter alia*, на факта, че между приемането на решението и неговото уведомяване и от че печатното оформление на нотифицираното решение ясно е видно, че съществени пасажии са били добавени или изменени.

58. От аргументите на Комисията, представени в нейната защита, някои от ищите също така са стигнали до заключение, че решението не е било прието на два от езиците,

които са били задължителни, а именно нидерландски и италиански, тъй като само проектите на английски, френски и немски са били представени пред колегията от комисари.

59. При тези обстоятелства, по искане на дружествата ищци Първоинстанционният съд, като е преценил, че доказателствата за нередностите, които са били представени пред него, са били толкова сериозни и убедителни, е разпоредил на Комисията да представи документите, отнасящи се до приемането на оспорваното решение, което тя сама е предложила да направи. С оглед на представените от Комисията документи, ищите са заявили, че не е било сигурно, че решението е заверено в съответствие с правилата, изложени в член 12 от Процедурния правилник на Комисията. След това Съдът е разпоредил на Комисията да представи заверено копие от оригинала на оспорваното решение, което тя не е била в състояние да направи. В последната фаза от своето аргументиране, дружествата ищци са заявили, че член 12 от Процедурния правилник на Комисията не е бил спазен.

60. Въпреки че това искане е било повдигнато в пълна форма едва в хода на производството, то все пак е допустимо по силата на член 48, параграф 2 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, тъй като се основава на фактически обстоятелства, които са станали известни в хода на процедурата.

61. Следователно трябва да се провери така повдигнатото искане по същество.

62. Както Съдът на Европейските общности е постановил в параграф 30 от своето решение по делото AKZO, посочено по-горе, функционирането на Комисията се ръководи от принципа на колективната отговорност, изложен в член 17 от Договора от 8 април 1965 г. за създаване на единен Съвет и единна Комисия на Европейските общности (ОВ 1967 г., 152, стр. 2, наричан по-нататък „Договор за сливане“), който понастоящем е заменен с член 163 от Договора за ЕО. Този член предвижда: „Комисията приема актове с мнозинство от броя членове, предвиден в член 10. Заседание на Комисията е действително, само ако е налице броят членове, установен в нейните процедурни правила“.

63. В същото решение Съдът е постановил (в параграф 30), че така разписаният принцип на колективна отговорност се основава на равно участие на комисарите при приемането на решенията, от което следва, че решенията трябва да бъдат предмет на колективно обсъждане и че всички членове на колегията от комисари следва да носят колективна отговорност на политическо ниво за всички приети решения.

64. Спазването на този принцип и особено на необходимостта решенията да бъдат обсъждани от комисарите заедно, действително представлява интерес за лицата, засегнати от правните последици на такива решения в смисъл, че те трябва да бъдат сигурни, че тези решения действително са били взети от колегията от комисари и отговарят точно на намерението на колегията.

65. Това е още по-вярно, като тук, в случай на актове, изрично описани като решения, които Комисията прецени за необходимо да приеме по член 3, параграф 1 и член 15, параграф 2, буква а) от Регламент № 17 на Съвета: Първи регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора (ОВ 1962 г., 13, стр. 204) по отношение на предприятия или сдружения на предприятия с цел осигуряване спазването на правилата на

конкуренцията и с които тя установява нарушение на тези правила, издава указания на тези предприятия и им налага парични санкции.

66. Такива решения следва да съдържат мотивите, на които те се основават, в съответствие с член 190 от Договора за ЕИО. Трайно правило е, че това задължава Комисията да посочи мотивите, които са я подтикнали да приеме решението, така че Съдът да може да упражни своето правомощие за преразглеждане и засегнатите държави-членки и лица да знаят основанието, на което е бил приложен Договорът.

67. Диспозитивът на такова решение може да бъде разбрано и неговото пълно действие установено само в светлината на изложението на мотивите. Тъй като диспозитивът и изложението на мотивите за решението представляват неразделно цяло, само колегията от комисари може да приеме както диспозитива, така и изложението на мотивите, в съответствие с принципа на колективната отговорност.

68. Както Съдът е постановил в решението по делото за бройлерите, посочено по-горе, това означава, че в текста на акт след неговото формално приемане от колегията от комисари могат да бъдат правени само обикновени поправки в правописа и граматиката, като всяко последващо изменение е от изключителната компетентност на колегията.

69. Следователно е невъзможно да се приеме аргумента на Комисията, че в процеса на вземане на решения колегията от комисари може да се ограничи с изясняване на своето намерение да предприеме някакво действие, без да се ангажира в изготвянето и финализирането на акта, възплъщаващ нейното намерение.

70. Тъй като интелектуалният компонент и формалният компонент образуват неразделно цяло, оформянето на акта в писмен вид е необходим израз на намерението на приемащия орган.

71. Следва да бъде добавено, че за разлика от решенията, разпореждащи разследване на предприятия, които като част от предварителната проверка могат да бъдат разглеждани като преки мерки на управление (вж. Решение на Съда по дело AKZO Chemie/Комисия, посочено по-горе, точка 38), решенията за установяване на нарушение на член 85 не могат, без да бъде нарушен принципът на колегиалността, да бъдат предмет на делегиране на власт по член 27 от Процедурния правилник на Комисията на комисаря, който отговаря за политиката на конкуренцията.

72. Доколкото това се отнася за Процедурния правилник, член 16 от Договора за сливане (разпоредба, заменена понастоящем от член 162, параграф 2 от Договора за ЕО) задължава Комисията да приеме свои процедурни правила с цел да се гарантира функционирането на Комисията и на нейните служби в съответствие с разпоредбите на договорите и публикуването на тези правила.

73. Следователно Комисията е била длъжна, *inter alia*, да предприеме необходимите мерки, които да позволят пълният текст на актовете, приети от колегията от комисари, да бъде определен със сигурност.

74. За тази цел, член 12, параграф 1 от действащия по това време Процедурен правилник е предвиждал, че „актовете, приети от Комисията, по време на заседание или

чрез писмена процедура, се заверяват на езика или езиците, на които те са задължителни, с подписите на председателя и изпълнителния секретар”.

75. За разлика от това, както Комисията твърди, проста формалност с архивни цели, заверяването на актовете, предвидена в член 12, параграф 1 от Процедурния правилник има за цел да гарантира правната сигурност чрез осигуряване на това текстът, приет от колегията от комисари, да бъде определен на езиците, които са задължителни. По такъв начин в случай на спор може да бъде удостоверено, нотифицираните или публикуваните текстове отговарят точно на текста, приет от колегията, а по такъв начин – на намерението на автора.

76. Следователно заверяването на актовете, посочено в член 12, параграф 1 от Процедурния правилник на Комисията, съставлява съществено процедурно изискване по смисъла на член 173 от Договора за ЕИО, чието нарушение дава основание за иск за отмяна.

77. В настоящия случай е безспорно, че Комисията, по нейното собствено признание, е действала в нарушение на член 12, параграф 1 от Процедурния правилник, като не е завершила оспорваното решение по начина, предвиден в този член.

78. Следователно решението следва да бъде отменено поради нарушаване на съществени процедурни изисквания, без да е необходимо да се разгледат другите искания на ищците.

Искове за вреди

79. Искът за вреди, подаден от Montedison SpA следва да бъде отхвърлен, понеже това дружество не е подало в подкрепа на своя иск никакъв аргумент или разчетна оценка, дори и приблизителна, на заявената вреда.

По съдебните разноски

80. Член 122 от Процедурния правилник предвижда, че когато жалбата е основателна и Съдът постанови окончателно решение по делото, Съдът решава относно съдебните разноски. Съгласно член 69, параграф 2, приложим към процедурата на обжалване по силата на член 118, на страната, загубила делото, се възлага да заплати разноските по него, ако това е било поискано от страната, спечелила делото. Тъй като исканията на Комисията са отхвърлени по всички съществени аспекти, на нея следва да бъде разпоредено да понесе своите разноски и за заплати всички разноски, направени от ответниците, както по делото пред Първоинстанционния съд, така и по делото пред този Съд.

По изложените съображения Съдът реши:

1. Отменя решение на Първоинстанционния съд, постановено на 27 февруари 1992 по дела Т-79/89, Т-84/89, Т-85/89, Т-86/89, Т-89/89, Т-91/89, Т-92/89, Т-94/89, Т-96/89, Т-98/89, Т-102/89 и Т-104/89.

2. Отменя Решение 89/190/ЕИО на Комисията от 21 декември 1988 г. относно производство по член 85 от Договора за ЕИО (IV-31.865, PVC).

3. Разпорежда на Комисията да понесе своите разноси и да заплати пълните разноси на ответниците, както по делото пред Първоинстанционния съд, така и по делото пред Съда на Европейските общности.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 15 юни 1994 година.

Подписи